

Európska únia

Európsky sociálny fond

Prioritná os 1: Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy, Opatrenie 1.1: Premena tradičnej školy na modernú
Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS projektu: 26110130548

Cieľ: Konvergencia

Príloha č. 1

k Návrhu koncepcie Modelu a metodológie kariérového sprevádzania
na stredných odborných školách

MODEL KURIKULA ŠPECIALISTU KARIÉROVÉHO SPREVÁDZANIA

Aktivita 3.1:

Zameranie žiaka na potreby praxe prostredníctvom kariérového poradenstva a profesijnej orientácie

Čiastková úloha 3.1.1.:

Zavedenie komplexného systému ďalšieho vzdelávania kariérových poradcov pôsobiacich na stredných odborných školách

3.1.1.A

Vypracovanie modelu kurikula pre kariérových poradcov

Bratislava 2015

OBSAH

Úvod	30
Osobné kompetencie	31
Sociálne kompetencie	33
Odborné kompetencie	34

ÚVOD

Definície:

Kurikulum – kompetenčný štandard, kľúčové kompetencie špecialistu kariérového sprevádzania; želaný stav, predpoklady pre povolanie

Kompetencia je schopnosť využívať vedomosti, zručnosti, postoje na vykonávanie povolania, pracovnej pozície.

Model Kurikula špecialistu kariérového sprevádzania nadväzuje na návrh koncepcie **Modelu kariérového sprevádzania na stredných odborných školách.**

Vychádza z poslania SOŠ a to pripraviť žiakov, absolventov SOŠ prostredníctvom výchovy a vzdelania na vstup na trh práce v súlade s ich záujmami, predpokladmi a v súlade s reálnymi (vzrastajúcimi) požiadavkami trhu na pripravenosť absolventov SOŠ do zamestnania. Zároveň aj na prevzatie zodpovednosti za vstup do osobného života.

Kariérové sprevádzanie na SOŠ vnímame ako komplexný prístup, zahŕňajúci **prípravu na povolanie a kariérovú výchovu**, zameraný na **smerovanie** žiaka SOŠ k dosiahnutiu **želateľnej úrovne kompetencie kariérovej zrelosti** a úspešné **uplatnenie** absolventa pri vstupe na trh práce **v odbore**, ktorý vyštudoval.

Zabezpečenie kariérového sprevádzania na SOŠ realizujú subjekty, s ktorými žiak prichádza počas štúdia na SOŠ do styku. Jedným z týchto subjektov je **Špecialista kariérového sprevádzania.**

Rolou špecialistu kariérového sprevádzania v procese prípravy na povolanie a kariérovej výchovy žiakov SOŠ je **metodicky riadiť, plánovať, koordinovať, organizovať, vyhodnocovať, spolupracovať a zabezpečovať všetky aktivity** spojené so **sprevádzaním žiakov SOŠ k želateľnej úrovni kompetencie kariérovej zrelosti.**

V súvislosti s tým definujeme **kľúčové kompetencie Špecialistu kariérového sprevádzania:**

OSOBNÉ SOCIÁLNE ODBORNÉ

OSOBNÉ KOMPETENCIE

- **Schopnosť uvažovať v súvislostiach**

schopnosť logickej analýzy a syntézy, myslieť v súvislostiach, predvídať, vyvodiť závery a flexibilne na ne reagovať a stanoviť ďalšie kroky

- **Orientácia na výsledok a vytrvalosť**

schopnosť analyzovať situáciu, stanoviť si priority a postupnosť krokov, konanie smerom k dosahovaniu cieľov; vytrvalosť a systematickosť v dosahovaní vytýčených cieľov; organizovať si prácu s orientáciou na výsledok

- **Inovácie a kreativita**

schopnosť samostatne prinášať nové myšlienky, nápady, riešenia a aplikovať ich do nových postupov

- **Sebareflexia a postoj k učeniu**

schopnosť sebapoznania, vedieť zhodnotiť svoje konanie, vedieť zhodnotiť svoje silné a slabé stránky, pozitívny postoj k učeniu smerujúci k rozvoju vlastných stránok, nadobúdanie nových poznatkov a skúseností; samovzdelávanie; motivácia a snaha zdokonaľovať sa v profesionálnej oblasti a mať prehľad o nových trendoch; schopnosť prepájať nové poznatky a skúsenosti s existujúcimi (integrovanie existujúcich a novonadobudnutých poznatkov)

- **Organizačné schopnosti, plánovanie a koordinácia**

schopnosť organizovať, plánovať a koordinovať, stanoviť postupnosť krokov, schopnosť určiť si priority a stanoviť si ciele, organizovať si prácu a systematicky sledovať stanovené kroky na dosiahnutie cieľov, vrátane schopnosti riadiť čas

- **Zvládanie záťažových situácií, prekonávanie prekážok, sebamotivácia**

schopnosť identifikovať problémy včas, riešiť ich v prospech situácie, prekonávať prekážky a neúspechy a motivovať sa k stanovovaniu a dosahovaniu ďalších cieľov

- **Osobná prezentácia**

schopnosť správať sa adekvátne k situácii, primeraná verbálna a neverbálna komunikácia, vedieť odkomunikovať jednotlivé témy zrozumiteľne a presvedčivo pre rôzne skupiny

schopnosť aktívne počúvať, zisťovať názory druhého, klásť otázky, aktívne zbierať informácie, venovať plnú pozornosť a čo najpresnejšie pochopiť to, čo komunikační partneri vyjadrujú (schopnosť hlbšieho spracovania prijatých informácií), a zároveň schopnosť dať im najavo svoj záujem a pochopenie

- **Rozhodovanie a preberanie zodpovednosti**

schopnosť robiť rozhodnutia samostatne alebo v spolupráci (podľa typu úlohy) vedieť podložiť argumentačne rozhodnutia na základe zistení a záverov, vedieť prevziať zodpovednosť za rozhodnutia

- **Dodržiavanie pravidiel a princípov**

schopnosť dodržiavať a rešpektovať stanovené pravidlá a postupy, sebadisciplína

schopnosť rešpektovať dôverný charakter svojej práce; schopnosť citlivo narábať s dôvernými osobnými údajmi,

SOCIÁLNE KOMPETENCIE

- **Sociálny kontakt a orientácia na ľudí**

schopnosť zaujímať sa o druhých ľudí, schopnosť vybudovať si korektné vzťahy, schopnosť rešpektovať a akceptovať ostatných, schopnosť prispôbiť sa situácii

- **Empatia/senzitivita**

schopnosť pochopiť a vcítiť sa do druhého človeka, do jeho emócií, spôsobov myslenia, postojov, porozumieť a pochopiť jeho problém

- **Samostatnosť**

schopnosť samostatne riešiť zadané úlohy sám alebo podľa typu úlohy v spolupráci (podľa typu úlohy)

- **Sebadôvera**

primerane situácii sebaisté správanie, sebadôvera aj v neznámych situáciách, schopnosť veriť si že zvládne aj nové situácie, sebareflexia a schopnosť prijímať spätnú väzbu

- **Dominancia a schopnosť presadiť sa**

energickosť a asertivita, primeraná odvaha, schopnosť získať si prirodzenú autoritu a rešpekt, primeraným spôsobom vyjadrovať svoje pocity, názory a potreby v interakcii s inými ľuďmi, schopnosť ovplyvňovať okolité dianie

- **Sociálna odvaha**

schopnosť aktívne budovať vzťahy v rôznych sociálnych skupinách, nebáť sa nových situácií

- **„Zákaznícka“ orientácia**

schopnosť vnímať druhého ako dôležitého partnera, vytvárať profesionálny vzťah jeho rešpektovaním, porozumením a správaním sa k nemu, chápať jeho požiadavky a potreby a systematicky a flexibilne organizovať prácu a činnosti v súlade s jeho očakávaniami

ODBORNÉ KOMPETENCIE

- **Poznanie problematiky kariérového sprevádzania žiakov SOŠ**

komplexná zorientovanosť v problematike, poznanie problematiky kariérového sprevádzania žiakov na SOŠ nielen v rovine teoretickej, ale aj praktickej

Odborné kompetencie vo vzťahu ku kariérovému sprevádzaniu na SOŠ musia byť predmetom rozvoja v rámci vzdelávania špecialistov kariérového sprevádzania – bude nevyhnutné ich zadefinovať v novom systéme vzdelávania, ktorý umožní špecialistom kariérového sprevádzania získať nové schopnosti a zručnosti na identifikáciu a rozvoj osobnostných predpokladov žiakov SOŠ.

Nižšie uvádzame základný rámec odborných kompetencií špecialistov kariérového sprevádzania, ktoré súvisia s kariérovým sprevádzaním žiakov SOŠ:

- **Problematika voľby povolania a kariérového vývinu**

- znalosť problematiky voľby povolania a kariérového vývinu žiakov, prehľad o faktoroch, ktoré vplyvajú na voľbu povolania a kariérový vývin žiakov
- znalosť stratégií rozhodovania sa v období prípravy na povolanie
- znalosť faktorov vstupujúcich do období prechodu žiaka zo školy do školy, zo školy do práce
- znalosť v oblasti plánovania kariérovej dráhy

- **Individuálne aktivity**

- znalosť a schopnosť využívať postupy individuálnej práce so žiakmi vo vzťahu k ich sprevádzaniu v kariérovom vývine
- schopnosť pracovať s množstvom odlišných žiakov, rešpektujúc a prihliadajúc na ich diverzifikované potreby, postoje, životnú situáciu, zázemie...

➤ **Skupinové aktivity**

- znalosť a schopnosť využívať skupinové aktivity so žiakmi, ktorých cieľom je podpora motivácie žiakov uplatniť sa v študovanom odbore, rozvoj postojov, zručností, schopností žiakov, zvyšovanie a zlepšovanie zručností, potrebných pri hľadaní a udržaní si zamestnania (napr. prezentačné zručnosti, nácvik pohovoru, písanie CV, motivačného listu, telefonický kontakt so zamestnávateľom, exkurzie u zamestnávateľov, dni otvorených dverí, návšteva búr/veľtrhov práce, besedy...)

➤ **Oblasť pracovného trhu**

- poznať možnosti uplatnenia absolventov na trhu práce (trh regionálny, SR, EÚ)
- zorientovanosť o požiadavkách trhu na absolventov (aké zručnosti, schopnosti, vedomosti od absolventov požaduje a očakáva prax)
- schopnosť vyhľadávať a pracovať s informáciami o trhu práce a jeho trendoch

➤ **Oblasť pracovného práva**

- zorientovanosť a znalosť problematiky pracovného práva

➤ **Podporné materiály a metodiky vo vzťahu kariérovému sprevádzaniu žiakov**

- znalosť a prehľad v kľúčových materiáloch, informačných zdrojoch, počítačových informačných systémoch, internete a online prostriedkoch, ktoré sa dajú využiť pri plánovaní kariéry žiakov
- schopnosť využívať špeciálne podporné metodiky a IKT nástroje na identifikáciu potenciálu žiakov

➤ **Sledovanie rozvoja žiaka**

- schopnosť sledovať, dokumentovať a monitorovať rozvoj žiakov v jednotlivých ročníkoch vo vzťahu k smerovaniu k želateľnej úrovni kompetencii kariérovej zrelosti
- schopnosť viesť, sprevádzať žiakov vo vzťahu k procesu ich kariérového vývinu a sebazpoznávania smerom k dosahovaniu kompetencie kariérovej zrelosti; sprevádzať žiakov k uvedomeniu

si, čo ešte by mal žiak vedieť a ovládať, aby sa uplatnil, a stanoveniu si realistických (krátkodobých aj dlhodobých) profesijné cieľov

- zosúladovanie očakávaní praxe s reálnymi zručnosťami, schopnosťami a vedomosťami žiaka/absolventa
- schopnosť identifikovať, podporovať a rozvíjať silné stránky žiakov
- schopnosť sprevádzať žiakov pre lepšie pochopenie toho, aké hodnoty sú dôležité v pracovnom a osobnom živote
- schopnosť sprevádzať žiakov, aby vnímali svoje vedomosti, zručnosti, záujmy a hodnoty vo vzťahu k svetu práce; schopnosť sprevádzať žiakov k prepájaniu nadobudnutých vedomostí s praxou (vnímanie kontextu, ako možno nadobudnuté vedomosti prepojiť s povolaniami na trhu práce)
- schopnosť zameriavať sa na vedenie/sprevádzanie žiakov k samostatnému rozhodovaniu a prevzatiu zodpovednosti za rozhodnutia v osobnom aj pracovnom živote